

Van Zweden overgiet verschillende stijlen te veel met dezelfde saus

ZaterdagMatinee

Gehoord: 24 februari, Concertgebouw Amsterdam Radio Kamer Filharmonie o.l.v. Jaap van Zweden, mmv Boris Berezovsky, piano en Hans van Loenen, trompet; werken van Haydn, Tsjaikovski en Sjostakovitsj; uitzending via Radio 4: dinsdag 27 februari, 20.00 uur

Werken uit heel verschillende stijlperiodes, maar iets teveel met dezelfde saus overgoten. Dit fenomeen tekende zich zaterdagmiddag een af in het concert met composities van Haydn, Tsjaikovski en Sjostakovitsj dat Jaap van Zweden met zijn Radio Kamer Filharmonie in het Amsterdamse Concertgebouw gaf. Dat was daags na de presentatie van het nieuwe seizoenprogramma van de ZaterdagMatinee, al jaren het boegbeeld van het Muziekcentrum van de Omroep en verschillende omroepverenigingen.

Door beide overgebleven klassieke orkesten in Hilversum min of meer afwisselend te dirigeren illustreert Van Zweden zijn roeping als chef-dirigent en zijn wil om artistiek leider van het héle Hilversumse muzikantencorps te zijn.

Dat valt toe te juichen, maar tegelijkertijd dreigt daarbij het gevaar, waarvan zich afgelopen zaterdag misschien de voortekenen aandienen: karakterverlies bij de orkesten die voorheen immers ieder met hun eigen chef-dirigent aan de weg timmerden en daarbij naar de gunsten van omroepen en omroeppubliek

Jaap van Zweden.

moesten dingen.

De zogenaamde 'Oxford'-symfonie van Franz Joseph Haydn – nummer 92 uit het jaar 1790 – deed Van Zweden innemend genoeg opbloeien, met mooie tempi en enthousiasmerende, vinnige gebaren, maar geheel smetteloos klonk ze niet en daarnaast ook niet verfijnd genoeg. Het gebruik van andersoortige pauken en de andere locatie van de contrabassen alleen maakten nog niet genoeg het klankverschil uit met bijvoorbeeld de Serenade voor strijkers van Tsjaikovski, die de middag overigens voortreffelijk en warmbloedig besloot.

Hoofdmoot van de publieksvriendelijke programmering bij dit heel goed bezochte concert bestond zaterdag uit werken van nog later datum – de twee pianoconcerten van Dmitri Sjostakovitsj. Beide schreef hij in grimmige tijden, respectieve-

lijk zeven jaar voor en twaalf jaar na de Tweede Wereldoorlog.

Dat Sjostakovitsj zich in een brief aan zijn college Denisov beklaagde over het geringe artistieke gehalte van met name het Tweede concert uit 1957, kunnen we ons allemaal wel een beetje voorstellen, maar het belette de geweldige pianist Boris Berezovsky niet er een prettig gevoel van zwaarte aan te geven. Ook in het Eerste pianoconcert ontvouwde hij een scherp geformuleerd pianistisch betoog, met een verbluffende helderheid van toon. De trompet van Hans van Loenen, die de piano in dit werk secondeert – zoniet lustiges en parmantig mede-soleert – gaf in alle opzichten spetterend partij. Niet verwonderlijk dus, dat beide solisten elkaar na die robuuste en zelfverzekerde prestatie 'a la russe' in de armen vielen.

Kees Arntzen